2024/1995

22.7.2024

REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2024/1995 AL COMISIEI

din 19 iulie 2024

privind o măsură excepțională temporară referitoare la distilarea în situații de criză care să trateze perturbările pieței din sectorul vitivinicol din Portugalia în anul de comercializare 2024/2025

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului ([1]), în special articolul 219 alineatul (1) coroborat cu articolul 228,

întrucât:

(1) În scopul de a preveni perturbările pieței de pe piața vitivinicolă a Uniunii în anul de comercializare 2023/2024, Comisia a adoptat Regulamentul delegat (UE) 2023/1225 ([2]), care include distilarea excepțională în situații de criză în anumite state membre. Scopul măsurii a fost reducerea nivelurilor excesive ale stocurilor înregistrate în unele dintre principalele regiuni vitivinicole din Uniune, fiind afectate în special vinurile roșii și roze, ca urmare a impactului cumulat al diferitelor crize din anii precedenți, precum și a tendinței generale de reducere a consumului de vin în Uniune și a volumelor exportate în contextul inflației ridicate pentru consumatori și al unor costuri mari pentru producătorii vinicoli.

(2) Drept urmare, peste 3,5 milioane de hectolitri de vinuri roșii și roze au fost retrase de pe piață în șase state membre producătoare (Germania, Spania, Franța, Italia, Ungaria și Portugalia). Retragerea acestor volume, combinată cu scăderea producției în Uniune în 2023 (– 10,5 % față de anul anterior) și în statele membre producătoare importante (-24 % în Italia și -21 % în Spania), a dus la o piață mai echilibrată în actualul an de comercializare în general, chiar dacă situația de pe piață rămâne vulnerabilă în întreaga Uniune.

(3) În schimb, în 2023, Portugalia s-a confruntat cu cea mai mare creștere a recoltei dintre toate statele membre producătoare de vin (+10 % față de anul precedent și +15 % pentru segmentul de vinuri roșii care poartă o denumire de origine protejată sau o indicație geografică protejată), ajungând la o producție totală de aproximativ 7,5 milioane de hectolitri. Între timp, vânzările interne, pe piața națională, de vinuri roșii portugheze care poartă o denumire de origine protejată sau o indicație geografică protejată s-au redresat doar într-o măsură foarte mică, crescând cu 2,3 % până în martie 2024 față de aceeași perioadă din 2023, în timp ce exporturile au scăzut, până în aprilie 2024, cu 1,5 %. Această situație afectează în special segmentul de piață al vinurilor roșii portugheze cu denumire de origine protejată sau indicație geografică protejată, pentru care nivelul stocurilor se estimează că va crește în continuare cu 29 % până în iulie 2024, față de 2023, și cu 46 % față de media trunchiată a celor 5 ani precedenți.

(4) Cumularea stocurilor exercită o presiune considerabilă asupra prețurilor de pe piața vitivinicolă portugheză. Dacă nu se întreprinde rapid nicio acțiune, situația riscă să perturbe și mai mult piața națională odată cu sosirea recoltei din 2024, deoarece producătorii vinicoli nu vor mai avea capacitate de depozitare pentru noua producție și vor fi nevoiți să vândă la prețuri și mai mici. Actuala presiune de pe piața vitivinicolă portugheză și urgența cu care producătorii portughezi trebuie să elibereze capacitate de depozitare suficientă pentru noua recoltă riscă să afecteze, într-o anumită măsură, și piețele vitivinicole ale altor state membre, care ar putea primi o parte din oferta excedentară a Portugaliei și ar putea-o vinde la prețuri mici, cu sau fără denumirea de origine sau indicația geografică inițială a acestor vinuri.

([1]) JO L 347, 20.12.2013, p. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/ojb.

([2]) Regulamentul delegat (UE) 2023/1225 al Comisiei din 22 iunie 2023 privind măsuri excepționale temporare de derogare de la anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în vederea abordării perturbării pieței în sectorul vitivinicol din anumite state membre și de derogare de la Regulamentul delegat (UE) 2016/1149 al Comisiei (JO L 160, 26.6.2023, p. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1225/oj).

(5) Retragerea de pe piața vitivinicolă portugheză a unei părți din volumul aflat în depozitare pentru cel mai afectat segment de piață, cel al vinurilor roșii cu o denumire de origine protejată sau cu indicație geografică protejată, ar trebui să ajute Portugalia să trateze dezechilibrele de pe piață și să împiedice actualele perturbări să provoace o criză și mai profundă sau mai îndelungată în Portugalia și să se extindă și pe piețele vitivinicole ale altor state membre. În pofida măsurii adoptate în 2023, se preconizează că stocul de vinuri roșii cu denumire de origine protejată sau cu indicație geografică protejată din Portugalia va fi, la finalul lunii iulie 2024, cu 2,25 milioane de hectolitri mai mare decât nivelul record înregistrat în urmă cu un an, ceea ce reprezintă 63 % dintr-o medie totală a recoltei. Stocurile cumulate din aceste categorii vor atinge, până la sfârșitul actualului an de comercializare, un volum de două ori și jumătate mai mare decât cel produs în 2023, în timp ce, în medie, stocurile finale sunt la un nivel mai mic decât dublul unei recolte medii.

(6) Pentru a se reduce presiunea de pe piață, ar fi necesar să se elimine cel puțin 15 % din procentajul care reprezintă creșterea stocurilor, adică aproximativ 340 000 de hectolitri. Ar fi nevoie de aproximativ 15 milioane EUR pentru această măsură, pentru un nivel de compensare de 20 % sub prețurile recente ale pieței. Portugalia și-a declarat incapacitatea de a retrage de pe piață volumul de vin excedentar cu ajutorul plăților naționale prevăzute la articolul 216 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013. Oricare alte măsuri disponibile în cadrul Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 par insuficiente sau neadecvate. Prin urmare, este rezonabil să se recurgă la rezerva pentru agricultură în scopul de a se implementa o distilare specifică în situații de criză în Portugalia.

(7) Pentru a se evita denaturarea concurenței, utilizarea alcoolului obținut nu trebuie permisă în industria alimentară și a băuturilor și trebuie să fie limitată la scopurile industriale, inclusiv scopurile de dezinfectare și farmaceutice, precum și la scopurile energetice. Pentru a se evita orice abuz sau supracompensare în urma punerii în aplicare a acestei măsuri excepționale, este rezonabil să se solicite statului membru în cauză să direcționeze măsura numai către categoriile de vin cu dezechilibre majore pe piață și să limiteze furnizarea compensației la un nivel sub prețurile recente relevante ale pieței.

(8) Pentru a se spori eficacitatea resurselor financiare ale Uniunii care pot fi alocate pentru această distilare în situații de criză, trebuie să se permită Portugaliei să suplimenteze asistența financiară din partea Uniunii cu plăți naționale care să acopere până la 200 % din sprijinul acordat de Uniune prevăzut în prezentul regulament.

(9) Portugalia trebuie să comunice Comisiei informații detaliate cu privire la punerea în aplicare a prezentului regulament, pentru a permite Uniunii să monitorizeze eficiența măsurii introduse prin acesta.

(10) Din considerente bugetare, Uniunea trebuie să finanțeze cheltuielile efectuate de Portugalia pentru punerea în aplicare a măsurii prevăzute în prezentul regulament doar dacă cheltuielile respective sunt efectuate până la o anumită dată de eligibilitate. Sprijinul pentru această măsură excepțională trebuie, așadar, plătit până la 30 aprilie 2025.

(11) Întrucât după 30 aprilie 2025 nu mai trebuie efectuate plăți, nu se aplică articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul delegat (UE) 2022/127 al Comisiei ([3]), care prevede o reducere proporțională a plăților lunare efectuate după termen.

(12) În scopul protejării intereselor financiare ale Uniunii, autoritățile naționale competente ale statului membru care aplică măsura excepțională referitoare la distilarea în situații de criză trebuie să realizeze controale prin care să verifice respectarea condițiilor și a cerințelor prevăzute în prezentul regulament.

(13) Din motive imperioase de urgență, având în vedere perturbarea actuală a pieței, precum și perioada scurtă de care dispune Portugalia pentru a începe să pună în aplicare măsura cuprinsă în prezentul regulament, și anume înainte de următoarea recoltă, din septembrie 2024, este necesar să se întreprindă acțiuni imediate și să se retragă oferta excedentară de pe piață cât mai curând posibil. În caz contrar, situația de pe piață s-ar putea deteriora și mai mult, iar actualul dezechilibru s-ar putea propaga și în noul an de comercializare, riscând să provoace o criză prelungită în Portugalia care ar putea afecta și piețele vitivinicole ale altor state membre. Prin urmare, amânarea acțiunilor ar risca să ducă la reducerea eficacității acestora în ceea ce privește stabilizarea pieței vitivinicole portugheze.

([3]) Regulamentul delegat (UE) 2022/127 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro (JO L 20, 31.1.2022, p. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(14) Având în vedere motivele imperioase de urgență menționate mai sus, prezentul regulament trebuie adoptat conform procedurii de urgență stabilite la articolul 228 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013.

(15) Dată fiind necesitatea de a se întreprinde acțiuni imediate, prezentul regulament trebuie să intre în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Finanțarea din partea Uniunii și plățile naționale

(1) Se pune la dispoziția Portugaliei un sprijin financiar din partea Uniunii în cuantum total de 15 000 000 EUR, în sprijinul măsurii excepționale temporare referitoare la distilarea în situații de criză prevăzută la articolul 2, sub rezerva îndeplinirii condițiilor stabilite în prezentul regulament.

(2) Sprijinul financiar menționat la alineatul (1) se alocă pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii și asigură că plățile care rezultă nu produc niciun fel de denaturare a pieței sau a concurenței.

(3) Cheltuielile efectuate de Portugalia menționate la alineatul (1) în legătură cu plățile pentru măsura menționată la articolul 2 sunt eligibile pentru sprijin financiar din partea Uniunii doar dacă plățile respective sunt efectuate până la 30 aprilie 2025.

(4) Portugalia poate suplimenta finanțarea măsurii prevăzute la articolul 2 cu plăți naționale în valoare de până la 200 % din sprijinul financiar din partea Uniunii menționat la alineatul (1) din prezentul articol.

Articolul 2

Măsura temporară referitoare la distilarea vinului în situații de criză

(1) Se poate acorda sprijin pentru distilarea vinurilor roșii care sunt produse pe teritoriul continental al Portugaliei și poartă o denumire de origine protejată sau o indicație geografică protejată în conformitate cu partea II titlul II capitolul I secțiunea 2 din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013.

(2) Alcoolul rezultat din distilarea care beneficiază de sprijinul menționat la alineatul (1) se folosește doar în scopuri industriale, inclusiv în scopuri de dezinfectare sau farmaceutice, ori în scopuri energetice, astfel încât să se evite denaturarea concurenței.

(3) Beneficiarii sprijinului menționat la alineatul (1) sunt întreprinderile vitivinicole care produc sau comercializează produsele viticole menționate în partea II din anexa VII la Regulamentul (UE) nr. 1308/2013, organizațiile de producători vinicoli, cooperativele vinicole, asociațiile de doi sau mai mulți producători vinicoli, organizațiile interprofesionale sau distileriile de produse viticole.

(4) Sunt eligibile pentru sprijin doar costurile de livrare a vinului la distilerii și ale distilării vinului respectiv. Valoarea pe taxa adăugată nu este eligibilă pentru sprijin. Vinul care urmează să fie distilat în cadrul acestei măsuri respectă cerințele pentru a fi comercializat în Uniune și caietul de sarcini corespunzător al unei denumiri de origine protejate sau al unei indicații geografice protejate.

(5) Portugalia poate stabili criterii de prioritate pentru beneficiarii acestei măsuri. Aceste criterii de prioritate trebuie să fie obiective și nediscriminatorii.

(6) Portugalia poate prevedea ca beneficiarilor să li se acorde un avans de până la 80 % din sprijinul destinat unei anumite operațiuni de distilare în situații de criză, în urma unei cereri de sprijin acceptate în temeiul prezentului articol, cu condiția ca beneficiarul să fi constituit în favoarea statului membru o garanție bancară sau o garanție echivalentă, care să fie cel puțin egală cu cuantumul avansului respectiv. Pentru ca operațiunea respectivă să fie eligibilă, plata finală a sprijinului se efectuează înainte de data menționată la articolul 1 alineatul (3).

(7) Portugalia stabilește norme privind procedura de depunere a cererilor pentru sprijinul menționat la alineatul (1) și privind controlul măsurii, inclusiv norme referitoare la:

(a) persoanele fizice sau juridice care pot depune cereri;

(b) depunerea și selecția cererilor, care includ cel puțin termenele pentru depunerea cererilor, pentru examinarea caracterului adecvat al fiecărei acțiuni propuse și pentru notificarea către operatori a rezultatelor procedurii de selecție;

(c) verificarea respectării dispozițiilor privind produsele și costurile eligibile menționate la alineatul (4) și privind criteriile de prioritate, dacă se aplică criterii de prioritate;

(d) selecția cererilor, care includ cel puțin ponderea atribuită fiecărui criteriu de prioritate, dacă se aplică criterii de prioritate;

(e) măsurile pentru plata avansurilor și constituirea garanțiilor;

(f) monitorizarea și controlul operațiunilor de distilare, ale eligibilității vinurilor distilate și ale utilizării alcoolului produs.

(8) Portugalia stabilește cuantumul sprijinului pentru beneficiari pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, la nivel regional sau național. Cuantumul sprijinului nu poate depăși 80 % din cel mai mic preț mediu lunar înregistrat la nivelul producției în anul de comercializare 2023/2024 pentru categoriile de vin eligibile, într-o anumită regiune sau pe teritoriul continental al Portugaliei, după caz. Dacă nu sunt disponibile prețurile înregistrate ale pieței, acestea pot fi estimate de o autoritate competentă din Portugalia pe baza celor mai bune date disponibile.

Articolul 3

Notificări și controale

(1) Până la 31 august 2024, Portugalia notifică Comisiei următoarele:

(a) regiunile în care urmează să se aplice măsura menționată la articolul 2;

(b) cuantumurile compensației care urmează să se aplice în conformitate cu articolul 2 alineatele (4) și (8), per regiune și tip de vin eligibil, dacă este cazul, precum și justificarea acestora;

(c) volumele respective care se preconizează că vor fi distilate;

(d) cuantumul plăților naționale care urmează a fi efectuate în conformitate cu articolul 1 alineatul (4).

(2) Până la 30 iunie 2025, Portugalia notifică Comisiei următoarele:

(a) cantitățile de vin retrase de pe piață pentru fiecare regiune și tip de vin eligibil;

(b) volumele de alcool produse din vinul livrat și distilat în conformitate cu prezentul regulament;

(c) sprijinul financiar din partea Uniunii menționat la articolul 1 alineatul (1);

(d) plățile naționale menționate la articolul 1 alineatul (4), corespunzătoare plăților pentru vinul retras de pe piață.

(3) Notificările adresate Comisiei, menționate la prezentul articol, se efectuează în conformitate cu Regulamentul delegat (UE) 2017/1183 al Comisiei ([4]).

(4) În ceea ce privește distilarea excepțională în situații de criză prevăzută în prezentul regulament, autoritățile competente ale statelor membre efectuează toate controalele necesare prin care să verifice eligibilitatea vinurilor și respectarea tuturor condițiilor și cerințelor aplicabile.

(5) Controalele la fața locului de după implementarea operațiunilor de distilare în situații de criză care beneficiază de sprijin în temeiul prezentului regulament trebuie să fie sistematice.

([4]) Regulamentul delegat (UE) 2017/1183 al Comisiei din 20 aprilie 2017 de completare a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește notificările către Comisie de informații și documente (JO L 171, 4.7.2017, p. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).

Articolul 4

Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 19 iulie 2024.

Pentru Comisie
Președinta
Ursula VON DER LEYEN